

MEHMET KAPLAN'IN YENİ TÜRK EDEBİYATI ŞERHİNE GETİRDİĞİ YENİLİKLER*

Kemal ERASLAN

Merhum Prof. Dr. Mehmet Kaplan Hocayı talebesi olmadan önce lise yıllarımda o dönemde yayımlanan kültür ve sanat dergilerindeki yazılarından tanıdım. 1951-1952 öğretim yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencisi olarak merhum Hocayı yakından tanımak ve öğrencisi olmak mutluluğuna erdim. Merhum Hoca, iki yönüyle üzerimde büyük etki bırakmıştır. Bunlardan birincisi; derslerine ve öğrencilerine olan saygısı, disiplinli, planlı, programlı ders anlatması; ikincisi ise edebiyatı sosyal hayatın ve kültürün sanata yansıması olarak kabul etmesiydi. Edebî eserlerin ifade edilmeyen sosyal, ekonomik, felsefî ve kültürel temelini belirtmek ve edebî eseri bu esaslar dâhilinde değerlendirmek, hocanın edebî tahlilinin başlıca özelliği idi. Merhum Hocamız, bu bakımdan birçoğu gibi sadece perdenin ön tarafını belirtmekle kalmamış, temeli oluşturan ana kaynağı yani perdenin arka tarafını da göstermeye çalışmıştır. Merhum hocanın sosyoloji ve felsefeye olan yakınlığı, bilhassa Türk tarihine yukarıda belirttiğim esaslar dâhilinde bakışı Türk tarih ve kültürü ile ilgili meseleler üzerinde sağlam ve tutarlı fikrî disiplinini açıkça göstermektedir. Talebesi olarak merhum hocamdan çok şey öğrendiğimi ve kendisini daima minnet ve şükranla andığımı, kendisine yüce Tanrı'dan rahmet dilediğimi belirtmek isterim.

* Prof. Dr. Kemal Eraslan'ın bahsi geçen anma toplantısında yaptığı konuşmanın özet metnidir.